

JURANSKA PEĆINA

Na teritoriju općine Pićan, kotar Pazin, u Istri ima oko 20 jama, koje su stanovnicima toga kraja nepristupačne, iz razloga, što nema odvažnih ljudi, koji bi se spustili u te jame. Većinom su te jame ograđene ili pokrivene kamenim pločama, a one sa uskim otvorom jednostavno su zatrpane kamenjem. Na površini jame su prekrivene šibljem i zemljom, tako da jedino stanovnici toga kraja znaju mjesta, gdje se one nalaze. Te je mjere poduzelo stanovništvo iz opreza, da se ne dogodi nesreća, bilo da ne padne čovjek bilo stoka u te jame. Vjerojatno mnoge od njih kriju bogatu riznicu podzemne ljepote. Međutim, u tom kraju ima jedna pećina, koja je pristupačna svakom djetetu, a to je Juranska pećina.

Juransku pećinu posjećivao sam češće kao dječak, a posljednji put 21. V. 1955. godine.

Pećina se nalazi na 45°10'15" sjeverne širine i 14°01'30" istočne duljine (po Greenwichu), a na periferiji boksitnog sektora srednje Istre. Od sela Jurani udaljena je oko 1 km, a 500 m južno od autoputa Žminj—Podpićan. U pećinu se silazi koso. Ulaz u pećinu sličan je ogromnom tunelu, kojemu visina iznosi oko 15 m. Tlo pećine spušta se koso, te pada pod kutom od 20°, dok pred kraj pećina, kojih 18 m od završne stijene, položeno je horizontalno. Tlo je pokriveno urušenim kamenjem, što znatno otežava hodanje. U dnu pećine tlo je pokriveno zemljom crvenicom, koja se neprijatno lijepi za cipele.

Posebnu ljepotu pružaju bočne stijene, koje su prevučene paralelnim sigastim tvorevinama, razmaknutim jedna od druge 10 do 20 cm. Te sigaste tvorevine spuštaju se valovito, u obliku zastora, od stropa do samoga tla pećine. Mnoge su tvorevine, nažalost, oštećene. Na stropu se primjećuju stalaktiti dugački svega nekoliko centimetara, koji se tek nalaze u formiranju.

Pećina je prilično vlažna; sa stropa stalno kaplje voda i cijedi se niza stijene.

Pri kraju pećine, na desnoj strani, nalazi se odvojak u obliku dimnjaka, čiji promjer iznosi oko 2 m. Pristup u taj odvojak je moguć samo ljestvama, zbog toga nisu mogli niti najodvažniji pastiri do njega. Bacajući kamenje u taj otvor ustanovio sam, da se svaki kamen, već pri prvom udaru, smiruje, pa prema tome zaključujem, da odvojak nije dulji od nekoliko metara, osim ukoliko odvojak ne mijenja naglo smjer pružanja.

Za vedra dana vidljivost u pećini je jasna do polovice pećine, dok je u drugoj polovici nešto slabija, no još uvijek dovoljna, da se čovjek može kretati bez svjetiljke. Obzirom, da je ulaz pećine okrenut prema istoku najpovoljniji je posjet pećini, bez umjetnog osvjetljenja, za vedra dana do 11 sati.

RESUMO

La groto ċe Jurani (Rikard Benažić)

La aũtoro priskribas la groton kuřantan apud la vilaĝo Jurani (Istra). La groto estas priskribita laũ la rememoro de la aũtoro.